GORBS

FLUVIÀ

(JOAN CARRERES)

Introducció

El protagonista d'aquest llibre, el Fluvià, és un riu del Pirineu Oriental que neix a la comarca de la Garrotxa, concretament a les muntanyes del Collsacabra, circula per terres de 3 comarques (la Garrotxa, el Pla de l'Estany i l'Alt Empordà), per un total de 29 municipis, en un recorregut d'uns 97 quilòmetres i desemboca a la mar Mediterrània, al terme de Sant Pere Pescador (Alt Empordà), a l'àrea del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà.

Es tracta de l'únic dels grans rius de Catalunya que té un recorregut íntegre per terres gironines, des del seu naixement fins a la desembocadura. I també és l'únic dels grans rius catalans que no té cap embassament en tot el seu traçat. A falta d'embassaments, però, presenta un elevat nombre de rescloses.

En el seu trajecte es pot observar el canvi de paisatge, de flora i de fauna, a causa de la diferència climàtica i altitudinal existent entre la zona de la capçalera, la zona mitja i la zona de la desembocadura.

També es poden observar els diferents usos que, històricament, s'han fet del riu segons el sector que es consideri. Així, podem parlar d'un ús industrial (molins, fabriques tèxtils, centrals hidroelèctriques, papereres…) a la part alta-mitja del riu i d'un ús agrícola a la part mitja-baixa.

Veure audiovisual promocional:

http://vimeo.com/106196938

Autoria

Aquest llibre té l'autoria literària i fotogràfica d'en Joan Carreres que ja ha escrit d'altres com *La Vall de Campmajor* i ha col·laborat amb diversos llibres, articles i reportatges, especialment sobre el patrimoni natural i històric de diversos indrets de Catalunya.

A més, aquesta proposta editorial compta amb la col·laboració del pintor Lluís Roura que aporta obres inèdites i, per tant, noves que il·lustren tots i cadascun dels municipis que recorre el riu Fluvià tret dels municipis del Pla de l'Estany que han estat il·lustrats pel pintor Josep Estarriola.

Característiques

Aquest llibre, editat per GORBS, es presenta amb una forma i estil d'alta qualitat. El seu format quadrat (de 21x21 cm.), amb tapa dura, paper d'alt gramatge, amb 304 pàgines i a tot color fan preveure l'edició d'un llibre únic, amè i elegant.

Sinopsi

Fluvià és un llibre que narra la trajectòria del Fluvià des del seu naixement a la Vall d'en Bas fins a la seva desembocadura a Sant Pere Pescador, amb un contingut social, històric, natural, paisatgístic i cultural. Un llibre àgil, modern, amè i, alhora, rigorós fruit d'un minuciós estudi i compendi d'en Joan Carreres amb la col·laboració i assessorament de diverses i reconegudes personalitats com en Jordi Sargatal, Jordi Zapata, Josep Valls, Joan Anton Abellan i Josep Vilar.

La conjuminació del text, la fotografia i la pintura han unit les seves disciplines artístiques per tal d'oferir una proposta literària i gràfica que desemboca en un llenguatge que s'harmonitza i complementa per proposar una coherent unitat expressiva.

(Portada)

Pròleg

Josep Valls i Grau

A les primeres pàgines d'aquest llibre (d'aquest gran treball) de Joan Carreres, em sorprèn la transcripció d'un sonet titulat «El Fluvià», de Josep Maria de Garganta. Em sorprèn agradosament perquè el poeta i traductor Josep Maria de Garganta i Vilamanyà va néixer al meu poble, a Sant Feliu de Pallerols, l'any 1878. Apartat del món cultural de la capital catalana, la seva obra literària va passar força desapercebuda. Posar-li aquest magnífic sonet a les primeres pàgines de l'obra és com un petit rescabalament que celebro de forma del tot personal.

El Fluvià és un riu del Collsacabra que, per primàries i elementals lleis naturals, cau literalment sobre la Vall d'En Bas.

Sempre m'he imaginat, al moment de travessar el torrent de Pujolriu (anomenat *Pujalriu* per la gent de la zona), camí de Falgars, que «allò» era el Fluvià que saltava a la vall i allà baix canviava el nom, arreplegant mentrestant pel seu camí vertical d'altres escòrrecs, sallents i torrenteres, entre uns tous vegetals impressionants. És tot tan a prop de casa meva, ho tinc tan a l'abast, que parlar-ne (escriure'n) és com fer-ho amb i sobre algú que conec des de sempre.

L'endemà mateix d'haver acabat la lectura del text del llibre que m'havia fet a mans l'autor i amic Joan Carreres (equilibri de ritme en els períodes, claredat de concepte de cada un dels fragments sintàctics, ordre compassat en la seva disposició), vaig voler anar allà on a mi em sembla que neix de veritat el Fluvià, a la cresta de la carena de les muntanyes de Falgars, des d'on vaig baixar cap a sota la casa de Pujolriu.

Vaig seure a la riba esquerra del petit corrent que es precipita pel gran cingle obert sobre la Vall d'en Bas. L'aire era tan quiet que s'escoltava perfectament el borboll de l'aigua descendent des de diferents nivells, una de les fresses més amables i agradables d'escoltar. Durant uns segons vaig veure córrer una guilla a un centenar de metres més o menys d'on em trobava: ondulació vermellenca enmig de l'herba verda, esbufec feroç, bigotis eriçats i cua miraculosament horitzontal. Va travessar un prat i desaparegué entre la brolla, en direcció a la Coromina. Bufava un ventet amable, núvols esfilagarsats passaven lentament i endolcien la terra, cobrint-la d'ombres momentànies. D'altres pujaven cel amunt, amenaçadors. El sol es tapava i destapava i la vall s'aclaria i enfosquia com una cara viva i torbada; el paisatge respirava, ara content, ara afligit.

Al meu voltant, i un xic a la llunyania, una simfonia de matisos verds: el fosc de l'alzina, el potent del roure, l'esblaimat del trèmol, l'elegant del pollancre, l'autèntic del freixe... i a tocar, o quasi, els lligabooscos, les romagueres, el llentiscle, el boix, el bruc, el xuclamel, les esparregueres...

Llegint la poesia de Rilke, vaig arribar a creure que els arbres parlaven i que les flors, encara que fos de forma ingènua, volien fer-me oblidar tot el

demés. Silenciós era el bosc, silenciós l'alè dels tenys que emergien fràgils d'una terra reposada, gairebé silenciosa remorejava l'aigua. Una flaire delicada, silenciosa i humida teixia una malla fresca i subtil sobre el paisatge.

Tan humil i poca cosa, vet aquí un corriolet líquid que forma l'únic dels grans rius de Catalunya que té un recorregut íntegre per terres gironines. I també l'únic dels grans rius catalans que no té cap embassament en tot el seu traçat. A falta d'embassaments, però, presenta un bon nombre de rescloses. Tot al llarg del seu trajecte es pot observar el canvi de paisatge, de flora i de fauna, a causa de la diferència climàtica i altitudinal existent entre la zona de la capçalera, la zona mitja i la zona de la desembocadura. És una pura delícia seguir-ne el curs i imaginar-ne els pobles que el veuen passar: Olot, Sant Joan les Fonts, Castellfollit de la Roca, Besalú, Esponellà, Bàscara, Vilajoan, Sant Miquel de Fluvià, Torroella de Fluvià, Sant Pere Pescador... Només els noms ja evoquen un món idíl·lic fet de panorames amables i d'homes i dones arrelats, fidels a la terra campa.

Fluvià és un llibre que en narra la trajectòria des d'aquesta Vall d'en Bas fins a la seva desembocadura a Sant Pere Pescador, amb un contingut social, històric, natural, paisatgístic i cultural. El llibre de Joan Carreres és una obra àgil, moderna, amena i rigorosa, fruit d'un minuciós estudi i compendi, on ha comptat amb la col·laboració de diverses personalitats que el lector anirà coneixent o reconeguent lectura enllà. La conjuminació del text, la fotografia i la pintura de Lluís Roura, un dels pocs pintors *vérité* (vull dir de cavallet plantat a terra en el lloc escollit, i això ho he dit sempre perquè l'he vist moltes vegades pintar), atorguen al llibre una bufera i una excel·lència no gens comunes en els temps que corren. L'obra pictòrica del llibre es veu complementada per les pintures del pintor Josep Estarriola, de Sant Miquel de Campmajor, que ha aportat el seu punt de vista artístic dels municipis de la comarca del Pla de l'Estany per on flueix el Fluvià.

Avui que tothom es mou, ocupat per la velocitat, pel negoci i pels múltiples estupefaents diaris, una estada i passejada per les ribes d'aquest nostre riu tan nostre pot convertir-se en allò més semblant a un eficaç aprenentatge de felicitat. Si vostè no té temps per anar-hi, practiqui allò que més s'hi assembla: llegeixi i admiri aquest gran treball de Lluís Roura i Joan Carreres, davant del qual hi entra perfectament poder parafrasejar el poeta Miquel Martí i Pol: *la meva terra em porta / camins enllà de mi mateix*.

El Fluvià, font d’inspiració pictòrica

Castellfollit de la Roca (Lluís Roura).

Esbós d'un quadre d'en Lluís Roura pel llibre *FLUVIÀ* (Sant Joan les Fonts).

EL FLUVIÀ EN IMATGES

Fotografies: Joan Carreres ©

Saltant de Martís (Esponellà)

Font de la central de can Gridó

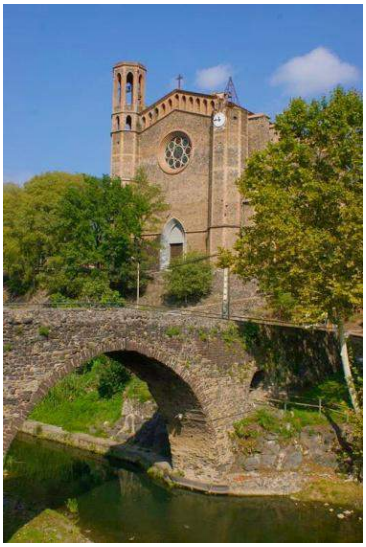
Salt del Roure glaçat (Joanetes)

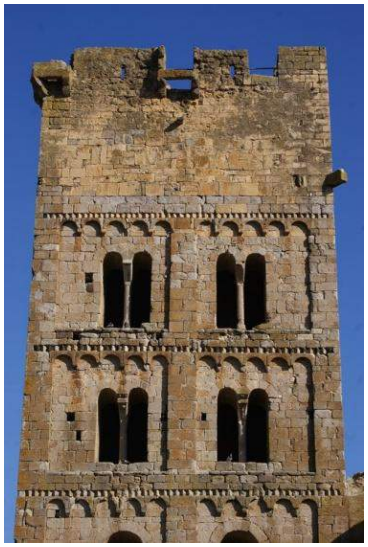
Castellfollit de la Roca

Tardor al Fluvià, al clot de la central de can Gridó

Pont i església de Sant Joan les Fonts

Campanar de Sant Miquel de Fluvià

El romànic a Sant Tomàs de Fluvià

Besalú

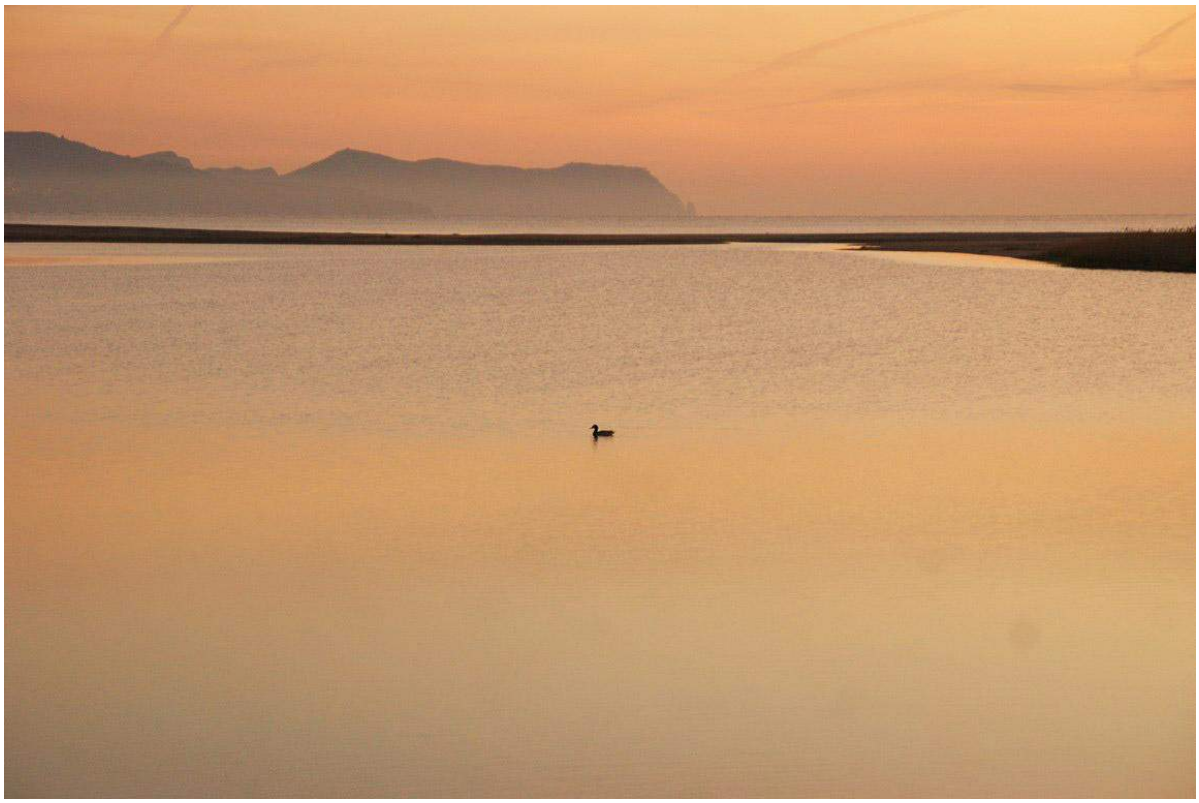
La Sebastiana, antiga fàbrica tèxtil a Sant Joan les Fonts

Sortida de sol a la desembocadura del Fluvià

El Fluvià al sector de l'aiguabarreig amb el Ser i de l'illa de Fares

La desembocadura del Fluvià al mar, a Sant Pere Pescador. La trobada amb la Mediterrània.

SUMARI

PRÒLEG
Josep Valls i Grau

INTRODUCCIÓ
Joan Carreres

APUNTS GEOGRÀFICS I PAISATGÍSTICS
Jordi Zapata i Coll - Museu dels Volcans d'Olot

L'APROFITAMENT HIDRÀULIC DEL FLUVIÀ, UN RIU TREBALLADOR
Josep Vilar i Vergés (cap dels agents rurals de la Garrotxa)

PROJECTES D'EMBASSAMENTS
Joan Anton Abellan (president del Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles)

LA FAUNA
Jordi Sargatal (zoòleg)

ELS MUNICIPIS:
Joan Carreres

1. LA VALL D'EN BAS
2. LES PRESES
3. OLOT
4. LA VALL DE BIANYA
5. SANT JOAN LES FONTS
6. CASTELLFOLLIT DE LA ROCA
7. MONTAGUT I OIX
8. SANT JAUME DE LLIERCA
9. ARGELAGUER
10. SANT FERRIOL
11. BESALÚ
12. MAIÀ DE MONTCAL
13. SERINYÀ
14. CRESPIÀ
15. ESPONELLÀ
16. VILADEMULS
17. CABANELLES
18. NAVATA
19. PONTÓS
20. BÀSCARA
21. GARRIGÀS
22. VILAÜR
23. PALAU DE SANTA EULÀLIA
24. SANT MORI
25. SANT MIQUEL DE FLUVIÀ
26. VENTALLÓ
27. TORROELLA DE FLUVIÀ
28. L'ARMENTERA
29. SANT PERE PESCADOR

AUTORS I COL·LABORADORS

- **Joan Carreres**
  Autor del text i fotografia
- **Lluís Roura**
  Pintor
- **Josep Estarriola**
  Pintor
- **Josep Valls**
  Escriptor i autor del pròleg del llibre
- **Jordi Sargatal**
  Mediambientalista i zoòleg i autor del capítol dedicat a l'ecologia i medi ambient del Fluvià
- **Jordi Zapata**
  Tècnic del Museu dels Volcans d'Olot i autor del capítol dedicat a la geografia, geologia i clima del Fluvià
- **Josep Vilar**
  Cap del cos d'agent rurals de la Garrotxa i autor del capítol dedicat a l'aprofitament hidràulic del Fluvià
- **Joan Anton Abellan**
  President del Centre d'Estudis de Banyoles i comarca i autor dedicat als projectes d'embassaments al Fluvià
- **Ferran Fernández**
  Editor, periodista i dissenyador, responsable del disseny i maquetació del llibre
- **Pere Bohigas**
  Corrector
- **Carles B. Gorbs**
  Periodista i editor del llibre

L'autor i els col·laboradors del llibre. D'esquerra a dreta, Pere Bohigas, Josep Vilar, Jordi Zapata, Joan Carreres, Lluís Roura, Jordi Sargatal, Josep Estarriola, Joan Anton Abellan i Carles B. Gorbs.
Foto: Dolors Gibert

© 2015 **Joan Carreres i Ros** text i fotografies
© 2015 **Lluís Roura i Juanola** pintures dels municipis de la Garrotxa i de l'Alt Empordà
© 2015 **Josep Estarriola i Borrell** pintures dels municipis del Pla de l'Estany
© 2015 **Gorbs Comunicació** Viladamat (Alt Empordà)
© Pròleg **Josep Valls i Grau**
© Capítol «Apunts geogràfics i paisatgístics» **Jordi Zapata i Coll**
© Capítol «L'aprofitament hidràulic del Fluvià, un riu treballador» **Josep Vilar i Vergés**
© Capítol «Projectes d'embassaments» **Joan Anton Abellan i Manonellas**
© Capítol «La fauna» **Jordi Sargatal i Vicens**

Mapes **Laura Baldrich i Danés i Jordi Zapata i Coll**
Correcció **Pere Bohigas i Prats**
Il·lustració de la portada **Lluís Roura** *El Fluvià al seu pas per Sant Pere Pescador, amb la serra de Rodes i Verdera al fons*
Il·lustracions de la contraportada **Josep Estarriola** *El Fluvià, al terme municipal de Crespià*
Joan Carreres i Ros *El Fluvià, al seu pas per Argelaguer*
Disseny i maquetació **Zaranda & Jo** | **Ferran Fernández**
Coordinació **Carles B. Gorbs Ballesteros**

ISBN **978-84-942285-3-7**
Dipòsit legal **GI-580-2015**
Impressió **Impremta Pagès**

Amb el suport de

Diputació de Girona

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Col·laboradors

CONSELL COMARCAL DE LA GARROTXA

Consell Comarcal del Pla de l'Estany

Consell Comarcal de l'Alt Empordà

Ajuntament de la Vall d'en Bas

Ajuntament d'Olot

Ajuntament de Sant Joan les Fonts

Ajuntament d'Argelaguer

Ajuntament de Besalú

Ajuntament de Crespià

AJUNTAMENT D'ESPONELLÀ

Ajuntament de Vilademuls

AJUNTAMENT DE NAVATA
(Alt Empordà)

Ajuntament de Bàscara

Ajuntament de Vilaür

Ajuntament de Sant Miquel de Fluvià

Ajuntament de Ventalló

Ajuntament de l'Armentera

Ajuntament de Sant Pere Pescador

Bassols

embotits falgàs, s.l.

empordàestil

GRUP CURANTA
ÀRIDS · FORMIGONS · MORTERS · CONTENIDORS

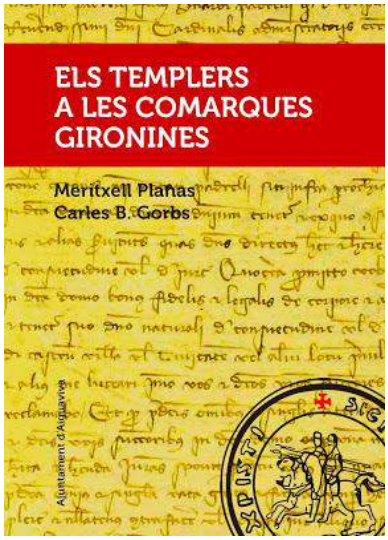

zoetis

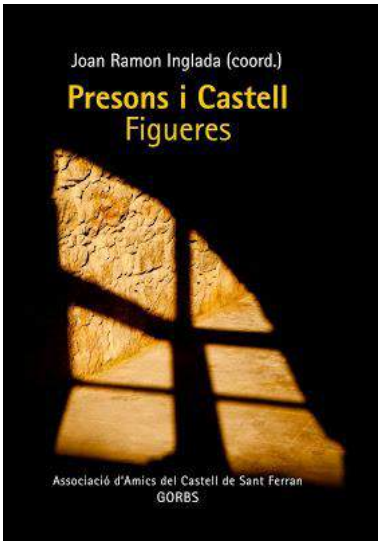
L'EDITORIAL

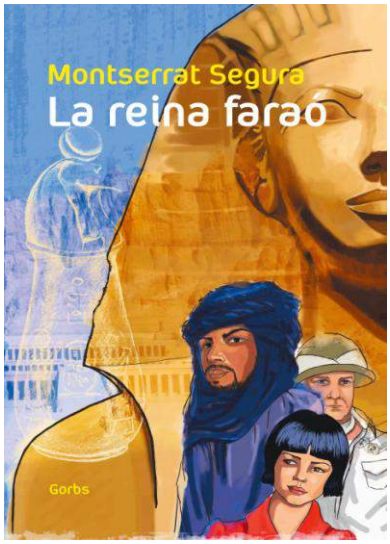
GORBS, és una editorial generalista que publica llibres de narrativa, poesia, assaig, divulgació, viatges, història, cinema... amb seu social i fiscal a Viladamat (Alt Empordà) i delegació a Barcelona i que, per tant, ha editat i produït diversos llibres de temàtiques ben variades. Luces de Gálibo és, des de la seva fundació, el seu segell editorial en castellà.

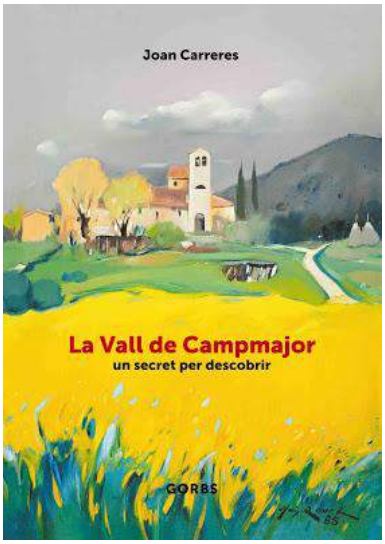
Alguns dels llibres editats són:

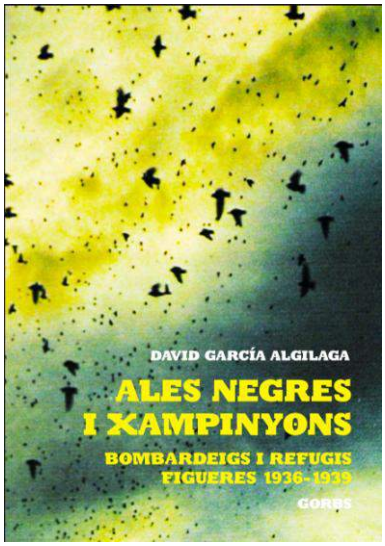

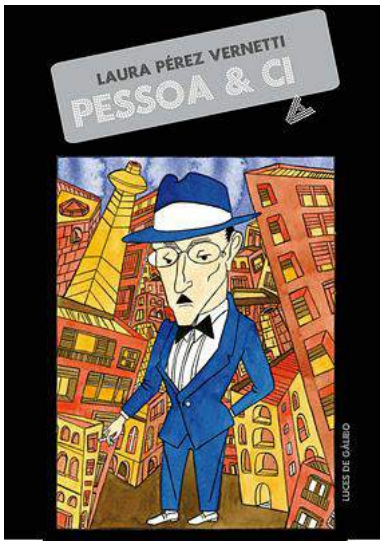

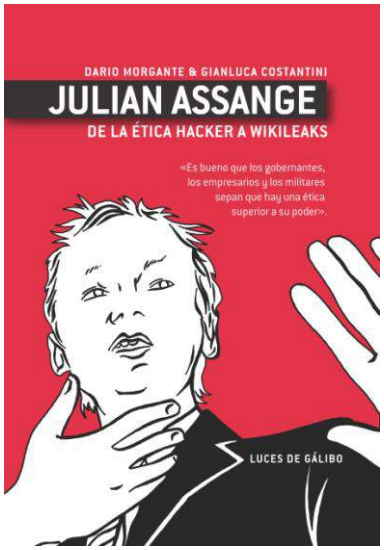

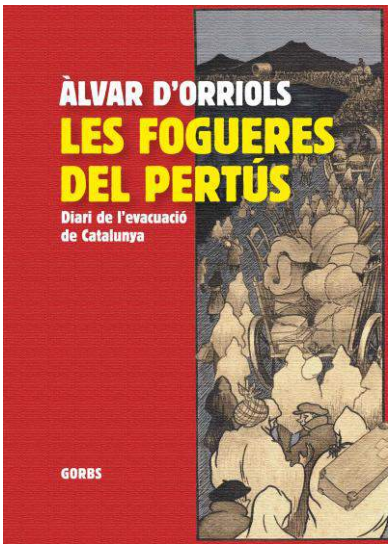

www.gorbs.cat / http://gorbsedicions.blogspot.com.es/

Major, 9 - 17137 Viladamat i Berruguete, 46-48 baixos 08035 Barcelona – Tel. 629 151 930 A/e: cgorbs@gorbs.cat